

Nr 67.

Av herr **Johanson, Karl August**, om beredande av tillfällig avlöningsförstärkning åt extra och biträdande landsfiskaler m. fl.

Sedan den nuvarande landsfiskalsorganisationen tillskapades har till följd av den ständiga ökningen av landsfiskalernas arbetsbörda i stor utsträckning måst anställas extra och biträdande landsfiskaler samt andra tjänstebiträden hos landsfiskalerna. Dessa befattningshavares anställningsförhållanden äro icke reglerade genom några författningsbestämmelser och deras avlöningar utgå i form av s. k. arvoden, vilka tidigare varierat något inom de olika länen. Sedan emellertid år 1936 inom socialdepartementet verkställdes en utredning i syfte att ernå en jämnare fördelning av anslagen till nämnda befattningshavares avlöning, hava från och med år 1937 i berörda hänseende enhetliga grunder i stort sett tillämpats över hela landet. Sålunda utgår numera i regel avlöningen till extra eller biträdande landsfiskal med 2.400 kronor per år, vilket belopp anses utgöra grundarvode, vartill komma två ålderstillägg, vardera å 300 kronor, vilka utgå efter respektive tre och sex års tjänstetid å extra landsfiskalsbefattning. Till övriga tjänstebiträden hos landsfiskalerna utgår i allmänhet arvode med 2.000 kronor per år. Å samtliga arvoden utgår dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för oreglerade verk.

Då behovet av statsavlönade tjänstebiträden hos landsfiskalerna sedan många år tillbaka varit permanent, har frågan om beredande av tryggare anställningsförhållanden för ifrågavarande befattningshavare länge varit aktuell. Denna fråga har emellertid ansetts icke kunna lösas utan att samtidigt en lönereglering genomföres för de ordinarie landsfiskalerna, och då någon sådan reglering ännu icke kommit till stånd, synas landsfiskalsbiträdena ännu någon tid få finna sig i att arbeta under samma otrygga anställningsförhållanden som hittills.

Lika kännbart för ifrågavarande befattningshavare som bristerna ifråga om anställningsformen är emellertid att de nu utgående arvoden äro oskäligt låga. Vid bedömandet härav måste hänsyn tagas till att landsfiskalsaspiranterna, innan de förordas till extra landsfiskaler, måste förskaffa sig praktisk utbildning under en tid av mellan 5 och 10 år, varunder de i allmänhet icke få någon avlöning alls eller ock en mycket blygsam sådan, och varunder givetvis många av dem nödgas skuldsätta sig. Numera blir icke heller, såsom förr ofta varit fallet, tjänstetiden såsom extra landsfiskal endast en kort övergångstid till dess förordnande å ordinarie landsfiskalsbefattning erhålles, utan aspiranterna få ofta tjänstgöra såsom extra landsfiskaler under ända till 10 år innan de befordras till landsfiskaler. Såsom en följd härav har den genomsnittliga levnadsåldern hos extra landsfiskalerna under senare år avsevärt stigit och torde nu ligga mellan 30 och 35 år.

Beskaffenheten och omfattningen av extra landsfiskalernas tjänstegöromål äro även sådana att den lön, som betalas för arbetet, måste anses vara alldeles för låg. De ha i regel att på eget ansvar utföra en del av de göromål, som eljest ankomma på landsfiskalen, och måste på grund av sin befattning med polisgöromål ofta finna sig i att utan särskild ersättning träda i tjänstgöring vilken tid av dygnet som helst. I förhållande till polis- och fjärdingsmän intaga extra landsfiskalerna vidare förmansställning, men deras avlöning understiger icke sällan de dem underställda fjärdingsmännen.

Frågan om omorganisation av landsfiskalsbefattningarna är för närvarande föremål för utredning av sakkunniga, vilka tillkallats av chefen för justitiedepartementet. Då emellertid de sakkunnigas arbete icke kan beräknas bliva avslutat inom sådan tid, att ett på utredningen grundat förslag kan hinna föreläggas innevarande års riksdag, kan en reglering av extra landsfiskalernas anställningsförhållanden icke förväntas komma till stånd förrän tidigast om ett eller annat år. Att under tiden låta extra landsfiskalerna utföra sina arbetsuppgifter för den betalning, som nu utgår och som på grund av vad här ovan sagts måste anses otillräcklig, kan icke vara välbetänkt. En förbättring åtminstone av landsfiskalsaspiranternas löner torde vara nödvändig även såsom en åtgärd att motverka de följder av de rådande missförhållandena, som sedan någon tid tillbaka börjat göra sig gällande därigenom att tillströmningen av nya aspiranter under senare år så gott som alldeles upphört och samtidigt aspiranter i allt större utsträckning börjat söka sig över till andra verksamhetsområden. En kännbar brist på aspiranter har till följd härav redan gjort sig gällande och på sina håll är denna brist till och med så stor, att fjärdingsmän tillfälligtvis måst förordnas att uppehålla extra landsfiskalsbefattningar, oaktat de saknat kompetens därför. Undertecknad anser därför att extra och biträdande landsfiskaler samt övriga tjänstebiträden hos landsfiskalerna böra — i avvaktan på omorganisationen av landsfiskalsbefattningarna — beredas tillfällig avlöningsförstärkning med åtminstone 600 kronor per år.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört, får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta höja det i årets statsverksproposition, femte huvudtiteln, avdelning D, punkt 8, upptagna förslagsanslaget å 470.000 kronor till avlöningar till extra och biträdande landsfiskaler samt tjänstebiträden åt landsfiskaler med det belopp, som kan finnas erforderligt för beredande av tillfällig avlöningsförstärkning åt envar av ifrågavarande befattningshavare med 600 kronor per år.

Stockholm den 21 januari 1939.

Karl Aug. Johanson.